

Nr 225.

Godkänd av första kammaren den 13 maj 1936.

Godkänd av andra kammaren den 13 maj 1936.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till låneunderstöd åt vissa fastighetsägare i Kiruna och Malmberget.

(Statsutskottets utlåtande nr 98.)

I en den 6 mars 1936 dagtecknad proposition, nr 185, har Kungl. Maj:ts, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, för utlämnande av låneunderstöd i huvudsaklig överensstämmelse med vad av departementschefen i statsrådsprotokollet angivits, bland Utgifter för kapitalökning, under Statens utlåningsfonder, Fonden för låneunderstöd, till Låneunderstöd åt vissa fastighetsägare i Kiruna och Malmberget för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor, därav 100,000 kronor att utgå av lånemedel.

Av den förebragta utredningen framgår, att fastighetsägarna i Kiruna och Malmberget under de senast gångna åren varit utsatta för starka ekonomiska påfrestningar till följd av inskränkningar i driften vid Norrbottens gruvfält. Härigenom har en hel del av fastighetsägarna otvivelaktigt råkat i ett mycket betryckt ekonomiskt läge. Den av länsstyrelsen i ärendet verkställda utredningen ger också vid handen, att en tvångsrealisation av fastigheter i större skala icke kan anses utesluten.

Den sålunda uppkomna situationen synes, på sätt departementschefen framhållit, kräva, att möjligheten och lämpligheten av särskilda åtgärder till beredande av hjälp åt de mest beträngda fastighetsägarna nu allvarligt tagas under övervägande. Även om principiella betänkligheter skulle kunna hysas mot åtgärder från statens sida av den art här ifrågasatts, har riksdagen i likhet med departementschefen dock — med hänsyn till den särställning omförmälda, av gruvbolagets verksamhet helt beroende samhällen intaga — ansett dessa betänkligheter icke böra tillmätas avgörande betydelse.

Ifrågavarande fastighetsägare äro i flertalet fall anställda hos det halvstatliga gruvbolaget, vilket kraftigt uppmuntrat sina anställda att förskaffa sig egna fastigheter. Därest denna enskilda byggnadsverksamhet icke hade bedrivits, skulle gruvbolaget, i likhet med andra företag, hava blivit nödsakat att självt påtaga sig kostnaderna för anordnande av erforderliga bostäder åt sina anställda. De ekonomiska påfrestningar, för vilka fastighetsägarna till följd av inskränkningarna i gruvdriften blivit utsatta, skulle under sådana förhållanden i stället hava drabbat gruvbolaget och därmed även staten i dess egenskap av delägare i bolaget. Riksdagen måste jämväl ur sist angivna synpunkter finna det billigt och skäligt, att staten, på sätt föreslagits, nu träder hjälpende emellan beträffande de hårdast ansatta fastighetsägarna. Erinras må, att ifrågavarande låneshjälp endast är avsedd för de fall, där allvarlig risk för exekutiva åtgärder kan anses föreligga.

Riksdagen, som alltså funnit, att den föreslagna hjälpaktionen, avseende utlämnande av lån till dessa fastighetsägare, som äro i ett särskilt utsatt

läge, bör genomföras, har härvid icke förbisett, att en viss ljusning under de senaste månaderna inträtt i arbetsförhållandena vid de norrbottniska gruvorna. Denna ljusning — vilken bland annat tagit sig uttryck däri, att arbetstiden i Kiruna, som tidigare varit nere så lågt som i endast $2\frac{1}{2}$ dagar per vecka, numera utökats till 5 dagar — synes dock först efter hand kunna förväntas medföra någon mera påtaglig förbättring i läget för fastighetsägarna och torde alltså icke kunna beräknas bringa någon verklig hjälp i den bekymmersamma situation, vari de mest beträngda av dem för närvarande befinna sig. De förbättrade konjunkturutsikterna måste emellertid å andra sidan anses ägnade att minska riskerna för staten av de ifrågasatta stödåtgärderna.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den närmare utformningen av den föreslagna hjälppaktionen, har alltså för utlämnande av låneunderstöd i huvudsaklig överensstämmelse med vad av departementschefen i statsrådsprotokollet angivits bland Utgifter för kapitalökning, under Statens utlåningsfonder, Fonden för låneunderstöd, till *Låneunderstöd åt vissa fastighetsägare i Kiruna och Malmberget* för budgetåret 1936/1937 anvisat ett reservationsanslag av 150,000 kronor, därav 100,000 kronor att utgå av lånemedel.

Stockholm den 13 maj 1936.

Med undersätlig vördnad.